

Na kwartał ostatni roku bieżącego otwarta jest Prenumerata na Gazetę lwowską w Redakcyi gazet galicyjskich, ulica Ormiańska Nr. 347, dla odbierających gazetę w miejscu 4 zlr. 15 kr.; zaś pocztą 4 zlr. 40 kr. Zapisy z prowincyi przesła każdy c. k. Urząd pocztowy miejscowy z zaliczką wprost do kantoru gazet bezpłatnie; a Redakcyja w chęci odpowiedzieć życzeniom szan. przedpłacicieli jak najlepiej, uprasza o wczesne zamówienie i dokładny adres szan. prenumeranta.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Szwecya. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

(Żaloba dworska za Jego Mość króla Ludwika Filipa.)

Wiedeń, 15. września. W moc najwyższej uchwały przywzdzaje dwór za ś. p. króla Ludwika Filipa żałobę poczawszy od dnia jutrzejszego, 16. września, przez dwanaście dni z odmianą; mianowicie w pierwszych sześciu dniach, t. j. od 16. aż włącznie do 2. września grubą żałobę, a w następnych sześciu dniach, t. j. od 22. do 27. września włącznie, żałobę zwyczajną. (G. W.)

(Organizacya politycznych władz administracyjnych dla Węgier.)

Wiedeń, 14. września. 120 zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa zawiera rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z 13. września 1850, którem obwieszcza się postanowienia o zaprowadzeniu politycznych administracyjnych władz w Węgrzech. Najważniejsze z nich są następujące: Na czele administracyi Węgierskiego królestwa stoi namiestnik, mający swą siedzibę w Buda-Peszcze. — We względzie administracyjnym dzieli się królestwo Węgier na pięć dystryktów administracyjnych, które od swych głównych miast Buda-Peszt, Preszburg, Oedenburg, Koszyce i Wielki Waradzyn mają nazwiska. — Administracya dystryktu kieruje c. k. nadjespan dystryktowy. — Dystrykta dzieli się na komitaty. — Administracya jespauństwa kierują przełożeni komitatów (comites ispán), którym dla załatwienia spraw dodani są sekretarze, koncepciści i urzędnicy manipulacyjni. — Najniższy podział kraju w celu administracyi politycznej stanowią okręgi komitatowe. Administracya ich trudnią się komisarze z tytułem administracyjnych sędziów komitatowych. — Administracya polityczna należy głównie do zakresu ministerstwa spraw wewnętrznych. — Do czynności politycznych władz administracyjnych w ogóle należy publikacya i wykonywanie ustaw, tudzież utrzymywanie publicznego bezpieczeństwa, porządku i spokojności w obwodzie swego urzędowego okręgu. — Przeprowadzenie organizacyi politycznej w Węgrzech i rozporządzeń ściągających się do zoprowadzenia nowych władz, będzie poruczone osobnej komisji organizacyjnej, podrzędnej ministerstwu spraw wewnętrznych.

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 13. września. Jego ces. Mość okazał najszczerze ubolewanie nad wyrządzoną FZM. baronowi Haynau w Londynie o-helga, które też od wszystkich oficerów armii cesarskiej podzielane, wkrótce, jak słyhać, publicznie ogłoszone będzie. Zresztą oczekują tu p. feldzeugmeistra z powrotem do Graeu.

— Prow. szef krajowy, pan Henninger, odjechał do Krakowa dla przekonania się naocznie o postępie nowych budowli tamtejszych. — Słyhać, że unieszczęśliwieni ostatnim pożarem mieszkańcy tego miasta będą na jakiś czas uwolnieni od płacenia rozmaitych podatków.

— Wszystkie pograniczne celne urzęda w Węgrzech otrzymały instrukcyę, w jaki sposób mają z końcem września pozamykać swe rejestra i zastanowić swą czynność urzędową. Wszystkim posterunkom straży finansowej polecono, ażeby odtąd rozciągnęły swój dozór tylko na przedmioty monopolu.

— Osobne postanowienia o honoraryach dla nauczycieli wyjdą niebawem w dodatku do ustawy o pieniądzech kolegialnych wraz z obszernym regulaminem przyszłych stosunków nauczycieli.

Wpływ nowego urzędzenia gmin na życie społeczne i moralne u ludu w Szlązku.

„Tygodnik Cieszyński“ z dnia 15 września pisze co następuje: Z różnych stron słyhamy jako nowe urządzenie gmin u ludu naszego dobrze przyjętem było i według tego nowe życie pośpiesznie się rozkrzewia. Na przełożonych w tych gminach obrano też większą częścią ludzi światlejszych, doświadczonych i umiejętnych. Między tymi jest wielu, którzy zasługują osobliwie pochwałą, iż z roztropnością, wyrozumiałością i podziwną oględnością starają się z nowem urządzeniem lud także na kolej nowego życia wprowadzić, tudzież na uwadze szczególnie mają wzmocnienie obyczajności, rozszerzenie

oświaty przez szkoły i dobry kierunek ludu w powierzonych sobie gminach. Nie wiele powiemy, kiedy tak gorliwych przełożonych nazwiemy nauczycielami ludu w tym nowym zawodzie. Ztąd też w ogóle pochodzi takie uszanowanie, które gminy nowym urzędem swoim oddają. Niektóre gminy same wielką objawiają czynność dla zaprowadzenia dobrego porządku u siebie, i jako przykład tego umieszczamy tu następujący opis:

Rozwijanie się życia konstytucyjnego na Wiśle.

(Z pod gór.) Na Wiśle wybranym został przez wybór gminy obywatel J. Ł. za burmistrza czyli wójta z stosowną liczbą radców i wydziałowych a nauczyciel szkolny za pisarza gminnego. Urząd ten odbywa swoje zwyczajne i nadzwyczajne posiedzenia i obrady, podaje prawa, głosuje i uchwała, i wydaje rozporządzenia w różnych przedmiotach, obowiązujące całą ich gminę i strzeże pilnie ścisłego ich wykonywania. Wygotowali oni sobie całą ustawę przymierzoną dla potrzeb swej gminy, która zasługuje wspomnienia, jakoteż, żeby inne gminy tym sposobem postępywały. Tak n. p. ustawa ta przepisuje: „Każdy gospodarz powinien pilnować moralności swoich służących, a ktoby z gospodarzy cierpiał jakie nocne schadzki miłośne, zapłaci do kasy dziedzickiej karę.“ Przyczynę zaś tej odmiany dawnego ustanowienia, według którego sam wójt był winien takich nocnych kochanków szukać, jest w Wiśle ta zasada: „iż to dla burmistrza jest nieprzyzwoitem.“

Ustawa ta pokazuje moralne i religijne uczucie szlachetnych obywateli Wiślańskich. Jakkolwiek brak podobnej ustawy już dawno w gminach czuć się dał, przecie co do formy zmienionaby być mogła n. p. w ten sposób, iżby urząd gminny wybrał dwóch niby poleyantów, którzyby na każde skinienie burmistrza, podobnych lub innych przestępców do urzędu dostawiali; nocne wizowanie budynków w tym celu — mogłoby się dzieć od tychże dwóch pod przewodztwem jednego wydziałowego, przez co uwolnieni byli gospodarze od różnych kłopotów, które z dostawienia przestępców do urzędu wypływać mogą; gospodarza obowiązkiem zostałoby tylko, za wiadomienie urzędu o przestępstwie.

Drugie rozporządzenie jest (co do treści): „Każdy chcący się zenić, powinien wziąć kilku ludzi ze sobą dobrze go znających, z tego potoku (doliny), w którym mieszka, i przyjsć z nimi do urzędu gminnego, aby mogli wydać świadectwo o jego obyczajowości i stanie majątkowym; na skutek czego urząd daje mu pozwolenie za zaplaceniem 30 kr. m. k. do kasy ubogich a 30 kr. m. k. do kasy dziedzickiej.“ — Do wytłumaczenia sobie tej ustawy trzeba wiedzieć, że Wisła leżąca na źródłach naszej słynnej rzeki narodowej Wisły, jest wieś górzysta, 18,741 morgów i 1587 siąg kwadratowych wielka, a liczy 4174 dusz.

Ogłoszenie tych ustaw dzieje się w ten sposób, iż ustawa taka mająca zaczynać obowiązywać, przybitą zostaje w karczmie na drzwiach.

Chwalebne jest to, iż Wiślanie w tutejszej okolicy pierwsi przykładowie sobie postąpili, i spodziewać się można od nich, że ustawę swoją z czasem i z doświadczeniem udoskonalą, jako też od innych gmin, że równym sposobem za nimi podążą.

(Pierwsze posiedzenie zgromadzenia deputowanych miasta Pragi.)

Praga, 10. września. Dzisiaj odbyło kolegium miejskich deputowanych pierwsze swe posiedzenie. Przytomnych członków było 68. Dr. Wanka zagał posiedzenie i wezwał członków do wyboru prezydenta najstarszego wiekiem. Pan Pack, jako najstarszy, objął prezydenturę, poczem ogłosiło się kolegium za ukonstytuowane. — Dla sprawdzenia wyborów mianowano przez losowanie pięć komisji z równą liczbą członków, z których każda sprawować ma swoje czynność w jednym z osobna wyborczym okręgu miasta Pragi. Prezydent najstarszy wiekiem odbiera akta wyborów od prezydenta okręgu, i składa je tyczącym się komisjom. — Następnie wszczęto debaty nad tem, czyli wybór burmistrza nastąpić ma w niedługim już przeciągu czasu, lub dopiero po uzupełnieniu wyborów. Dr. Schubert popierał pierwsze zdanie, bowiem urząd burmistrza nie może pozostawać wakujący dla coraz więcej mnożących się spraw. Dr. Horacek zarzucił jednak, iż wybór ten nie mógłby nastąpić przed uzupełnieniem wyborów, zwłaszcza iż według porządku gmin powinni przy wyborze burmistrza obecni być wszyscy członkowie kolegium. Zresztą byłoby rzeczą odpowiedniejszą, wybór burmistrza przeciągnąć aż do uzupełnienia wyborów w ogólności, iżby nowowybrani mogli też mieć udział przy pomienionym wyborze burmistrza. Zgodzono się w końcu na

przyciągnięcie wyboru i dodanie tymczasem prezydentowi pomocnika „ad latus“, którzyby obadwa pełnili tymczasowo obowiązki wakującego urzędu burmistrza. Do pomocy ad latus mianowano p. Landau jako najstarszego po prezydencie wiekiem. Zarazem też uchwalono, iż prezydym może wezwać do pomocy i rady pięciu członków kolegium — to jest jednego z każdego wyborczego okręgu. Całe to ciało przyjmuje nazwę: „Prowizoryczny wydział dla administrowania gminy pragskiej.“ Potem zamknięto posiedzenie. (O.R.Z.)

(Składki na rzecz dotkniętych powodzią mieszkańców miasta Breścia.)

Medyolan, 9. września. Zważywszy straszne nieszczęście, którem dotknięci zostali mieszkańcy miasta Breścia, pozwolił książę namiestnik lombardzkich prowincyi, aby przy wczorajszym uroczystem świącie, w którym zwykle zakazane są przedstawienia teatralne, w ośmiu teatrach wyjątkowo dano przedstawienia na dochód mieszkańców Brescii. Ogółowa suma zebranego dochodu nie jest jeszcze wiadoma. W teatrze „Carcano“ zebrano po odtrąceniu kosztów 3165 lire, w której sumie znajduje się także podarunek marszałka Radetzkiego, który z powodu wyjazdu swego do Werony nie mógł być obecnym na przedstawieniu. (Ll.)

(Kurs wiedeński z 14. września 1850.)

Obligacje długu państwa 5% — 96¹/₈; 4¹/₂% — 83⁷/₈; 4% — 75¹/₂; 2¹/₂% — 51. Akcje bankowe 1164. Losy z 1834 r. 186; z 1839 r. 119¹/₄. Akcje kolei półn. 111¹/₄.

Ameryka.

(Pocztą amerykańską z d. 31. sierpnia.)

Paropływem „Niagara“ nadeszły wiadomości z Nowego Yorku z dnia 31. sierpnia.

W Montreal ponieśli mieszkańcy szkodę przez pożar wartości do 100,000 f. s. Najnowsze sprawy kongresu w Washington nie mają dla zagranicy żadnej ważności. Mówią o zamierzonym ustępie pana McKennora z gabinetu. W Meksyku ustąpiła już cholera zupełnie. W ogóle umarło tam na tę słabość do 18,000 ludzi. Prezydent meksykański wezwał mieszkańców do gorliwych z ich strony usiłowań dla pokrycia wydatków skarbowych. Prezydent republiki Teksas powstaje w poselstwie swem przeciw państwu zjednoczonemu i ich uroszczeniom; żądał on upoważnienia do uzbrojenia dwóch pułków jazdy i niezwłocznego obsadzenia Santa Fé. — Indyjanie pustoszą pograniczne okolice, których mieszkańcy upraszali już o nadesłanie wojskowej obrony. — W Wenezuela staje się walka przy wyborze prezydenta coraz uporczywsza. W republice Ecuador wybuchła rewolucya, a generał Elzalde zmuszony został szukać schronienia na pokładzie angielskiego okrętu wojennego stojącego w zatoce Guayquil; później jednak wyładował on na ląd i rnszył z małym oddziałem wojsk przeciw Guayquil. — Niedaleko Pittsburgs na kolei żelaznej przyszło do bitki między Irlandczykami, która trwała przez całą noc i część dnia następnego; kilka domów zburzono, a mieszkańcy musieli szukać w lesie schronienia. Uwięziono 36 burzycieli pokoju, głównych jednak przewodźców jeszcze nie pojmano. — Na wyspie Kuba obawiają się codziennie nowego napadu pod przewodnictwem znanego z pierwszej już wyprawy Lopez; mieszkańcy wielce się tem niepokoją. — Izba brazylijska przyjęła jak słycać ustawę ogłaszającą handel niewolnikami za rozbój morski. W razie potwierdzenia się tej wieści odniósłby handel amerykański niewolnikami stanowczą klęskę, a ludzkość odzyskałaby swoje prawa. (D. R.)

Hyspania.

(Wiadomości potoczne z Madrytu.)

Madryt, 6. września. Agitacya, którą w stolicy wywołały wybory, poczyna się jnz uspokajać. Wybory na prowincyi nie są jeszcze dokładnie znane; lecz pewną jest rzeczą, że rząd w przyszłych kortezach będzie miał znaczną większość za sobą.

Zupełny brak zdarzeń politycznych wśród głębokiego pokoju, jakiego używa teraz Hyspania; kraj odpoczywa po agitacyach, które nim tak długi czas miotaly; zajmuje się tylko ulepszeniami, prawdziwym postępem, i pod tym względem znacznie postąpiła Hyspania od dwóch lat.

Hrabia Esterhazy, ambasador austriacki przy dworze hiszpańskim, wyjechał przed kilkoma dniami z Madrytu za granicę. Słychać, że Jego Excelencya niepowróci do Hyspanii przed upływem swego urlopu, to jest, aż z końcem tego roku. Ambasador francuski ma również w tych dniach wyjechać na kilka tygodni. Udaje się do Paryża, a ztamtąd, jak mówią, do Mnichowa.

Dzienniki portugalskie donoszą, że dnia 2. września przybyła do Lizbony Jej cesarska Mość księżna Braganza.

Anglia.

(Wiadomości z Indyów wschodnich.)

Ostatnie wiadomości z Indyów wschodnich sięgają po dzień 24. czerwca; według nich Sir Charles Napier opuści w listopadzie Indye. Generał-gubernator lord Dalhousie powrócił z rodziną i dworem z gór Kunawur, i zabawi teraz jeszcze przez niejaki czas w zdrowej okolicy Chini. — Z nad granicy wschodniej donoszą, że młody książę z Monukpoore, Kirtce-Sing, który w najciślejsem więzieniu był trzymany, umknął, i stanawszy na czele około dwóch tysięcy stronników, obrócił się ku stołecznemu miastu w zamiarze odebrania swego kraju, który się jemu jako prawemu spadkobiercy należy; a że ten młody książę jest bardzo lubiany, i wszystkie wojska są do niego przywiązane, przeto jest wielkie podobieństwo, że mu się ta

wyprawa powiedzie. — Z Peszaweru w Pendszabie i z Lahory donoszą o rozbojach i o nowych rabunkach szczerpu Offeredies. Szczep ten uskarża się na taxę soli, ale największą niespokojność obudza w nim to, że Anglicy zaczęli budować porządny gościniec dla łatwiejszego sprowadzania w każdym czasie armat do tego kraju.

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 11. września. Jutro wieczór przyjedzie Napoleon do Paryża. — Zapowiedziane są popisy wojskowe i bankiety. — Flota opuszcza dnia 15. Cherbourg. — W Kolmar rozwiązano gwardyę narodową.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 13. września. Renta 5%: 93.75 — 3%: 58.50. — „Liberté“ zacznie znowu wychodzić jako organ orleański. Prezydent przybył tu wczoraj po północy. — „Siecle“ zapowiada na przyszły tydzień manifest pojednawczy obn linii Burbonów. (Oestr. C.)

(Ludwik Napoleon oczekiwany z powrotem. — Zgromadzenie komisji nieustającej. — Kwestya rewizyi konstytucyi.)

Paryż, 12. września. Omyliliśmy się wczoraj, pisze „Indep. belge“, donosząc, że prezydent republiki dziś wróci do Paryża. — Zapowiedziano wprawdzie już dawniej, że wjazd prezydenta odbędzie się dnia 12; lecz ogłoszenie to, jak się zdaje, odwołano, a Ludwik Napoleon Bonaparte dopiero jutro wieczór wróci do pałacu Elysée. Zresztą niemamy powodu zmieniać naszych uwag o przyjęciu, które tu przygotowują dla prezydenta republiki. Gorliwi członkowie stowarzyszenia „Dix Décembre“ nieodstąpili wprawdzie od projektu owacyi, lecz rozsądniejsi tegoż samego stronnictwa pojmują niedorzeczność i śmieszność podobnej demonstracyi; przeto zapewne wjazd prezydenta odbędzie się w taki sam sposób jak przy powrocie z pierwszej podróży: fanatycy uszykują się w małych oddziałach w pewnem oddaleniu od siebie stojących i będą krzyczeli: „Vive Napoleon“; demokraci zaś ustawieni nieco dalej odpowiadać będą: „Vive la République“ i natem się skończy, zwłaszcza, że generał Changarnier i prefekt policyi poczynili już stosowne kroki, aby niedopuszczyć dalszych excesów.

Dzisiejszy dzień przeznaczony był na zgromadzenie komisji nieustającej pozostałej w Paryżu podczas odroczenia izby prawodawczej. Jak zwykle tak i tą razą zebrała się tylko mała liczba członków; lecz zdaje się, że dyskusye były bardzo żwawe. Według doniesienia buletynu paryskiego, agitowano tam kwestyę zwolnienia zgromadzenia narodowego niezwłocznie, a to z powodu mów mianych przez prezydenta podczas jego podróży. Jutro wiadome będą zapewne szczegóły, których doniesić nieomieszkamy.

Kwestya rewizyi konstytucyi i przedłużenia władzy Ludwika Napoleona nieprzestaje prawie wyłącznie zajmować umysły. Dzienniki elyzejskie rozbierają teraz indywidualnie kandydatury, które mogą wystąpić z niejakiem podobieństwem zwycięstwa obok kandydatury teraźniejszego prezydenta. Dzienniki te usiłują dowieść nie tylko, że te kandydatury upaść muszą, ale że osoby o których mowa niemogą przyjąć prezydentury, choćby ich nawet wybrano. Osobami temi są książę Joinville i generał Changarnier. (Ind.)

(Pocztą francuską z d. 11. września.)

Paryż, 11. września. Liczba rad jeneralnych, których wola względem rewizyi ustawy konstytucyjnej potąd są wiadome, wynosi 77; z tych 51 za rewizyą, 9 przeciw a 17 indyferentnych lub nie jasno wyrażonych.

Na wiadomość o śmierci Ludwika Filipa kazał Dupin starszy, prezydent zgromadzenia narodowego, odprawić we włości swej nabożeństwo żałobne, na którym znajdował się on sam i z żoną w sukniach żałobnych, tudzież zebrali się tam jego słudzy i właścianie miejscowi.

Generał Castellane naczelnik armii lionńskiej miał w przejeździe swym przez Macon następującą mowę do grona tamtejszych oficerów: „Jeźliby kiedy miał nadejść dzień walki, natenczas nie ma się czego ociągać, i nie godzi się okazać najmniejszej słabości. Kiedy idzie o obronę społeczności, wtenczas próżna obawa posunięcia się za nadto. Kara w tym wypadku powinna być tak wzorowa jak wielkiem było przestępstwo. Zresztą dawniejsze czyny armii dają najpewniejszą porękę przyszłego jej zachowania się.“

Ostatnie doniesienia z Algieru sięgają po dzień 5go. Cholera ustąpiła już w Bona zupełnie, a w okręgu Bongia zwolniła znacznie; w innych okręgach sroży się jeszcze i zabiera liczne ofiary. Zdaje się, iż niepodobna przyswoić w Algierze roślinę bawełny. (D. R.)

Włochy.

(Depesze telegraficzne.)

Turyń, 10. września. Korespondencye z Rzymu zapewniają, że kardynał Antonelli unika ciągle wdawać się z panem Pinelli w rozmowę o sprawie piemontskiej. Odsęta sardyjskiego posła do papieża, u którego jednak Pinelli dotychczas nie mógł uzyskać urzędowego posłuchania, tylko prywatne. Domyślają się przeto, że powróci nie niewskórawszy.

Rzym, 9. września. Obiega pogłoska, że 16. nastąpi publikacya organicznego statutu. Pinelli chciał odjechać, ale papież miał go zatrzymać.

(Depesze telegraficzne.)

Turyń, 11. września. Słychać, że Pinelli wkrótce już powróci z Rzymu. Papież niechce pierwiej się układać, dopokąd Fran-

zoni niebędzie uwolniony a ustawa Siccarda usunięta. Wczoraj wyszła znów „Opinione.“ Przyczyną konfiskacyi był artykuł rozprawiający o granicach świeckiej i duchownej władzy papieża.

Ferrara, 10. W skutek ostatniej modyfikacyi pod względem umorzenia pieniędzy papierowych, spadły pieniądze te i tu o 7 procent.

Neapol, 7. Pomiędzy jenerałami suspendowanymi znajduje się d'Sauget i komendant placu hrabia Statella.

Rzym, 10. Szesnasty pułk piechoty francuskiej wyruszył dziś do Civitavecchia dla odpłynienia ztamtąd do Algieru. (Oes. C.)

Niemce.

(Depesze telegraficzne.)

Darmstadt, 13. września. Rząd proponuje przyzwolenie podatków aż do końca roku: Lehne zaś żąda odmówienia. Podziękę ojczyzny dla Kurhesyi uchwalono jednogłośnie.

Berlin, 15. września. „Deutsche Reform“ zwraca uwagę na tę okoliczność, że po przeniesieniu rządu heskiego do Bockenbeim, gdzie się znajduje batalion wojska pruskiego, rząd pruski nakazał batalionowi temu ustąpić z Kurhesyi.

Hannover, 13. września. Na granicy heskiej ma się ustawić 6 batalionów hannowerskich.

Szweryn, 13. września. Wyrok sądu rozjemczego już nadzedł. Publikacyę konstytucyi uznano za nieważną. Wielki książę obowiązuje się zwołać sejm na przyszłą jesień. (Oe. Cor.)

(Wybór komisji stanowej. — Wiadomości potoczne.)

Drezno, 12. września. Kolegium deputowanych miejskich przystąpiło dziś powtórnie do wyboru stanowej komisji wyborczej i zebrali istotnie 40 potrzebnych głosów. Obecni protestujący, a na ich czele profesor Wigardt, podyktowali swe głosy do protokołu. — Jej Mość Królowa stanęła dnia 10. zrana w Lipsku, a w południe odjechała ztamtąd do Mnichowa. — Przeciw 21 profesorom, którzy się wzbranieli brać udział w wyborze zastępcy uniwersytetu Lipskiego na teraźniejszy sejm, wytoczono indagacyę dyscyplinarną. Obrany rektor Erdmann nie otrzymał królewskiego potwierdzenia. Profesor Niedner złożył dobrowolnie profesurę; należy on podobnie do powyższych 21.

(Posiedzenie rady ministrów hanowerskich. — Sprawy szlezwig-holsztyńskie.)

Dziennik „Nieders. Ztg.“ pisze z Hannoveru: Temi dniami odbyło się posiedzenie ministeryalne, na którym się nad składem spraw heskich naradzano. Jak słyhać, miała zapasć uchwała, by wystawieniem kilkudziesięciu korpusu w pobliżu heskiej granicy wszelkim ewentualnościom zapobiedz. W tym zamiarze jenerałna komenda armii wydała już potrzebne rozporządzenia.

Komendant duńskiej korwety Walkyrien zapowiedział szwedzkiemu konsulowi blokadę portu Neustadt na holsztyńskiej ziemi. — Na zgromadzeniu stanów szlezwicko-holsztyńskich wniesiono projekt upoważnić ministra finansów do zaciągnięcia pożyczki sześciu milionów talarów. Pogłoska o korpusie ochotników pana Klaproth okazuje się, że dla jakichś prywatnych zamiarów jest zmyślona.

(Rozporządzenie rządowe.)

Darmstadt, 10. września. Dzisiejszy dziennik rządowy zawiera następujące rozporządzenie:

„Ludwik III. z Bożej łaski wielki książę itd. Ponieważ prawnocność rozporządzenia z dnia 17. września 1849, tyczącego się zborów ludu, na mocy postanowienia paragrafu 16. z dniem 19. b. m. ustaje, przyczyna jednak, która je wywołała, ciągle jeszcze trwa, a przeto dalsze kroki zapobiegające są potrzebne, rozporządziliśmy przeto i rozporządzamy na mocy art. 73. statutu konstytucyjnego, co następuje: Jedyny artykuł, Trwałość prawocności rozporządzenia z dnia 17. września 1849, tyczącego się zapobieżenia nadużyciom zborów ludowych, przydłuża się o rok począwszy od dnia dzisiejszego. Dokumentalnie itd. Darmstadt 6. września 1850.

Ludwig. v. Dalwigk.

(D. R.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 12. września.)

Met. Austry. 5⁰/₁₀₀ — 80³/₄; 4¹/₂⁰/₁₀₀ pet. — —. Akcy bank. 1181. Sard. 33¹/₄. Hyszp. 3⁰/₁₀₀ — 33¹³/₁₆. Polskie 300 — 136¹/₂; 500 — 81³/₄.

Prusy.

(Wiadomość z Szlezwig-Holsztynu.)

Berlin, 14. września. Nadeszłe tu dzisiaj zrana w drodze telegraficznej wiadomości z Szlezwig-Holsztynu donoszą, iż operacye jenerała Willisena na prawem skrzydle nie odniosły spodziewanych skutków. Bliższych jednakże wiadomości o związku zaczętych kroków potąd jeszcze nie otrzymano. (D. R.)

(Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości.)

Berlin, 12. września. Ponieważ w wielkiem księstwie Poznańskiem mało tylko jest krajowców posiadających potrzebne kwalifikacye na urzędników sądowiczych, przeto już przed laty widział się rząd pruski spowodowanym wyznaczyć stypendya dla referendarzy, którzy się chcą nauczyć języka polskiego. Zaprowadzenie tych stypendyów nieodniosło jednak pożądanego skutku, wielu bowiem nauczyło się tylko bardzo niedokładnie po polsku. Inni zaś porzucali zawód sądowiczy wstępując do administracyi lub innych urzędów. Dowiadujemy się teraz, że minister sprawiedliwości zamierza znieść stypendya dla nauczania się polskiego języka, a natomiast podwyższyć pensyę tym urzędnikom sądowym, którzy ten język posiadają i chcą wstąpić do urzędu w wielkiem księstwie poznańskiem. (D. R.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 14. września.)

Dobrowolna pożyczka 106⁷/₈ L. Oblig. długi państ. 99⁵/₈. Akcy bank. 97¹/₂. Pols. listy zast. 96¹/₈ L. Pols. 500 — 81; 300 — 137¹/₄. Frydrychsдоры 13¹/₂. Inne złoto za 5 tal. 11³/₈. Austr. bank. 86⁵/₆.

Szwecya.

(Rodzina Królewska. — Wybory na sejm.)

Stockholm, 4. września. Powrotu familii królewskiej z Norwegii oczekują na 13. b. m. Układana podróż młodego małżeństwa księżęcego do Beckaskog w Schonon została wstrzymana, a liczne osoby, które z południowych stron kraju zjechały się tam już dla złożenia mu uszanowania swego, musiały bez osiągnięcia tego celu rozjechać się znowu. — Wybory dla sejmu odbywają się bardzo rączo i pewno wkrótce się już skończą. Pomiędzy właścicielami kopalń otrzymał Thure Petré najwięcej głosów. Jest on jak wiadomo jawnym stronnikiem tak zwanego „oerebroskiego projektu reformy. „Aftonbladet“ skłania się widocznie coraz bardziej do „Szarych“ i wystawiony jest przeto na rozmaite zaczepki tak ze strony Oerebroów jako też ze strony konserwatystów. (D. R.)

Królestwo Polskie.

(Warszawa obchodzi uroczystość 24. rocznicy koronacyi Cesarza rosyjskiego.)

Warszawa, 4. września. Wczoraj obchodzono tu uroczystość 24tą rocznicę koronacyi Cesarza rosyjskiego i jego dostojnej małżonki. O godzinie 9¹/₂ zrana odbyło się w kościele katedralnym St. Jana solenne nabożeństwo, na którym znajdowała się cała kapituła metropolitalna i wszystkie władze rządowe. Mszę odprawiał administrator Arcydiecezyi warszawskiej, biskup Fiałkowski przy asystencyi licznie zgromadzonego rzymsko-katolickiego duchowieństwa. O pół do 10tej przyjmował książę namiestnik w sali zamkowej życzenia pomyślności, składane przez duchowieństwo wyższe, władze rządowe, urzędników cywilnych i wojskowych, zagranicznych konsulów, przebywających tu znakomitych cudzoziemców i znacznie szerszych obywateli miasta. Potem udał się książę namiestnik o godzinie 10tej w towarzystwie wszystkich wojskowych i cywilnych władz do grecko-katolickiej katedry Śtej Trójcy, gdzie ofyczał katedralny, dziekan wszystkich greckich kościołów w królestwie Polskiem i członek komisji rządowej dla spraw wewnętrznych i duchownych, JMK. Nowicki, odśpiewał liturgię. Podczas Tedeum zagrzmięło z cytadeli Alexandryjskiej 101 wystrzałów. Po południu o godzinie 4tej wyprawił książę namiestnik na zamku świętą ucztę. Toastowi na pomyślność rosyjskiej pary Cesarzowej wtórowały nieustanne salwy działowe. O godzinie 6tej było w teatrze wielkim przedstawienie bezpłatne, a gdy cyfry Cesarza i Cesarzowy okazały się na scenie, odśpiewała licznie zgromadzona publiczność kantatę. Wieczorem było miasto uroczystość oświetlone. (G. Wd.)

(Jego ces. Mość oczekiwany w Warszawie. — Pamiętniki księcia Czartoryjskiego.)

Warszawa, 6. września. Jego ces. Mość ma, jak słyhać, przybyć tu w ciągu bież. miesiąca. Jedni podsuwają tej podróży powody polityczne, a drudzy sądzą, że Jego ces. Mość chce tylko odprowadzić do Warszawy najdostojniejszą małżonkę swoją, która dla polepszenia zdrowia w południowej Europie zimę przepędzić zamysła. Wkrótce mają wyjść w Paryżu bardzo obszerne pamiętniki księcia Czartoryjskiego, obejmujące najpierw epokę, której urzędował jako cesarsko-rosyjski minister spraw zewnętrznych, a potem te czasy, w których występował jako restaurator niepodległej Polski. (Oe.C.)

Rosya.

(Rozkaz Imperatorski.)

Petersburg, 4. września. Jego Imp. Mość potwierdził decyzye komitetu zajmującego się sprawami Izraelitów, tyczącą się noszenia żydowskiego ubioru, i nakazał co następuje: Noszenie odrębnego stroju zakazane jest żydom wszędzie począwszy od roku 1851; jenerałni gubernatorowie mogą jednak w razie potrzeby za opłatą pewnego podatku pozwolić wiekowym Izraelitom, którzy więcej niż 60 lat mieć muszą, nosić ubiór żydowski. (D. R.)

Turcya.

(Wiadomości bieżące z Konstantynopola.)

Konstantynopol, 31. sierpnia. Teraz kiedy spokój w kraju przywrócono, mogą namiestnicy w sułtana w prowincjach tureckich zająć się wyłącznie organizacyą ich wewnętrzną, gdy tymczasem rząd centralny w Stambule potrzebuje tylko dopilnować głównego przeglądu szczególnych tych czynności. Turcya wzbiła się nieco w dumę od czasu kiedy ostatnie groźliwe wypadki otarły się o nią bez żadnej jej szkody, a nadto państwo to ufne w siły swe własne oparło się nawet burzy zewnętrznej. Widać że w ciele tem krąży jeszcze krew młoda, i potrzeba mu jeszcze tylko takiej duszy jak Reszyd Basza, aby godnie utrzymać się na swem stanowisku. — Najważniejszą obecnie kwestyą wziętą w Konstantynopolu pod obrady jest zamierzone powołanie sióstr miłosierdzia do szpitalów. Jeneralne zgromadzenie oświadczyło się przeciw temu zamiarowi. Ubolewają wszakże nad tą uchwałą, bowiem nie tylko poznano się już na istotnych zasługach tych sióstr, lecz nadto widzieli się rada administracyjna przeto zmuszoną do ustąpienia. Z urzędowych wiadomości najważniejszem jest mianowanie Achmet Baszy gubernatorem w Hakiari. Dnia 22. miał sir Stratford Canning osobną u sułtana audyencyę, podczas której przyjął z rąk Ambasadora pismo dworu angielskiego donoszące mu o urodzeniu się księcia Arthura. — Dnia 29. odbyła się wielka rada ministeryalna pod prezydencyą wielkiego

wezyra. Odbyły się też temi czasy konferencye między Reszyd Baszą, Ali Baszą i posłem sardyńskim. — Apostoło Nadir, sprawca zamachu na życie pana Musurus skazany został osobnym wyrokiem najwyższego trybunału na pięć lat więzienia. — P. Regaldi, włoski improwizator uzyskał w Konstantynopolu wielkie wzięcie, a dnia 9. września miał się popisować w salonach kasyna w Pera. — Flota turecka otrzymała rozkaz udania się nazad do Bosforu; stała ona 30. pod Vurla, i oczekiwano przybycia jej w porcie smyrneńskim. Do Saloniki przybył 19. sierpnia nowy gubernator Jakób Basza, gdzie tak od stojącego tam tureckiego brygu jakoteż i od brygu austriackiego „Slinge“ witany był 19 wystrzałami z dział. Objął on natychmiast sprawy urzędowania. Donoszą ztamtąd, iż prowincya wprawdzie zachowuje się wcale spokojnie, lecz że greccy wysłannicy agitują na górze Athos. — Do Smyrny nadeszła niesprawdzona jeszcze wiadomość, jakoby Abbas Basza miał z bojaźni przed cholera opuścić Egipt zjedną częścią swej floty. (Wand.)

Z Kuitahii, gdzie węgierscy wychodźcy są internowani, nadchodzi tutaj bardzo rzadko wiadomości.

Słychać, że Kossuth prowadzi bardzo skromne życie, i rzadko robi wycieczki w powabne okolice. Zajmuje się robotą literacką w obszerniejszym zakresie, jednakże osnowę jej trzyma w sekrecie. — Klima tamtejsze szkodzi bardzo zdrowiu wychodźców, a nieznośne gorąco, które niedawno doszło 28 stopni Reaumura, jest przyczyną, że wielu z nich zachorowało.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z dnia 18. września.)

Lwów. Dziś płacono na naszym targu w przecięciu za korzec pszenicy 19r.5k., żyta 14r., jęczmienia 10r.30k., owsa 6r.15k., kartofli 3r.23k. Cetnar siana kosztował 2r.12k. Sąg drzewa bukowego 32r.30k., sosnowego 25r. Kwartę krup hreczanych sprzedawano po 11k. Reszta drobnej sprzedaży bez odmiany. — W poniedziałek dnia 16. dla świąt starozakonnych nie było targu na woły.

(Ceny targowe w obwodzie Sanoekim.)

Sanok, 8. września. Z wykazów handlowych z Sanoka, Dobromila, Liska i Dynowa podajemy następujące ceny przeciętne zboża i innych foraliów, jakie istniały tamże na targach w ostatnich dwóch tygodniach sierpnia: korzec pszenicy 16r.2k., żyta 12r.46k., jęczmienia 9r.8k., owsa 6r.51k., hreczki 11r.15k., kartofli 8r.43k. Cetnar siana 2r.26k. Sąg drzewa twardego 11r.26k., miękkiego 8r.15k. — Funt mięsa wołowego 11k. i garniec okowity 4r.41k. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie Stanisławowskim.)

Stanisławów, 5. września. Według doniesień handlowych z Stanisławowa, Tłumacza, Buczacza, Halicza i Nadworny sprzedawano tamże na targach w drugiej połowie sierpnia w przecięciu korzec pszenicy po 15r.45k.—15r.—12r.—14r.25k.—13r.20k.; żyta 11r.30k.—10r.—10r.25k.—8r.45k.; jęczmienia 8r.50k.—7r.30k.—6r.30k.—0—8r.; owsa 5r.45k.—4r.—4r.—7r.15k.—3r.45k.; hreczki 10r.—8r.—7r.—0—0; kukurudzy 9r.—7r.30k.—8r.—10r.—7r.30k.; kartofli 6r.—3r.20k.—0—4r.30k.—4r.10k. Cetnar siana 4r.8k.—1r.40k.—2r.30k.—0—50k.; wełny tylko w Stanisławowie 100 do 200r. Za sąg drzewa twardego płacono 15r.—21r.15k.—10r.—10r.—6r.15k.; miękkiego 9r.—19r.20k.—9r.—8r.—5r. Funt mięsa wołowego kosztował 9k.—9k.—9k.—9k.—8³/₄k. i garniec okowity 4r.10k.—3r.7k.—1r.40k.—2r.55k.—2r.30k. w. w.

(Handel zbożem.)

Gdańsk, 7. września. Poczta angielska z dnia 2. b. m. nie przynosi materialnej odmiany w cenach. Interesa wszakże na targu były łatwiejsze; piękne zagraniczne zboże znajdowało odbyt; a kilkanaście ładunków Odeskich pod żaglem, po dobrych cenach kupiono, do Irlandyi, gdzie choroba kartofli w coraz groźniejszej przedstawia się formie.

Zniwa wszędzie wolno postępują. W ostatnich dniach rozpoczęły się w północnej Szkocyi, ale według doniesień, mocno zboża są wykruszone, co nam smutny obiecuje wydatek.

Smiało można twierdzić, że zbiór tegoroczny będzie niższym od średniego co do ilości i co do gatunku. Anglia nie mając zapasów, w ciągu zimy i na wiosnę wiele zboża sprowadzić musi; a jeśli ten stan na obecne większego nie wywiera wpływu, to jedynie należy przypisać zniknięciu spekulacyi, tudzież dowozom nad codzienne potrzeby. Kto przeczeka obecną stagnacyę, według wszelkiego rachunku, cen lepszych spodziewać się może. Znaczne dowozy dawno już na dostawę zakupionej mąki, oraz cisnące się na sprzedaż kartofle, nie mało się przyczyniają do zmniejszenia tranzakcyi o pszenicę.

W ciągu ostatniego tygodnia przybyło do Londynu:

Pszen. jęcz. siodu, owsa, żyta, grochu, wyki, sem.ln. mąki.
z kraju 4900 95 8550 1373 — 756 191 29 20405
z zagran. 15077 2098 — 20785 — 176 1500 4376 15831

We Francyi i w Belgii notowane przez nas podwyższenie cen

wszelkiego zboża i mąki stale się utrzymuje. W Hamburgu. Szczecinie, żadnej ku znizeniu dążności. — Ostatnia jednak poczta z Holandyi była słabszą, z powodu, że spekulanci oczekując wyjaśnienia stanu rzeczy w Anglii, nie chcą w nowe interesa wchodzić.

Na Gdańskiej giełdzie mieliśmy dość ruchu. Miejscowi spekulanci oraz komisanci angielscy znaczne zakupili partyc. Sprzedano z wody łasztów pszenicy 1234, żyta 90 łasztów, jęczmienia 8 łasztów. Ze spichrzów pszenicy 769, żyta 19 łasztów.

Za pszenicę świeżą	płacono		za korzec	
	ważąca funtów	guld. za łaszt	złp. gr. do	złp. gr.
127 — 130	410 — 440	30 25 —	33 2	
131 — 132	410 — 445	30 25 —	33 14	
132 ³ / ₄ — 134	440 — 460	33 2 —	34 17	
Żyto 120 — 122 ³ / ₄	210 — 222	15 24 —	16 22	
Jęczm. 115 — 116	148	— — —	10 29	
Pszenica				
ze spich. 126 — 131	405 — 445	30 15 —	33 14	
131 ¹ / ₂ — 133	430 — 445	32 10 —	33 14	
— — 133 ³ / ₄	— — 457 ¹ / ₂	— — —	34 11	

W ciągu miesiąca sierpnia wyexportowano z Gdańska łasztów pszenicy 5385, żyta 411 łasztów, jęczmienia 252 łasztów, owsa 8 1/2, grochu 254, siemienia lnianego 123 łasztów.

W pozycyi targu drzewnego nie ma odmiany; okazuje się więcej żądania na kontrakty wyższego gatunku.

W upłynionym tygodniu przeszło pod Toruniem na 25 berlinkach, 6 galarach i 23 tratwach: 680 łasztów pszenicy, 16733 sosnowych belek, 510 dębowych bali, 390 tratw klepek, 1635 tratw dębowych desek.

Wysokość wody pod Foruniem 1 stopa.

Kursa zamian. Londyn 3miesięczny 202¹/₂, Hamburg 44⁷/₈, Amsterdam 101, Warszawa 8 dni 97.

Makowski Kendzior et Comp. (Kor. h. p.)

Kurs lwowski.

Dnia 19. września.

W monecie konwencyjnej.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	27	5	30
Dukat cesarski	5	31	5	32
Półimperyal zł. rosyjski	9	26	9	30
Rubel śr. rosyjski	1	50	1	51
Talar pruski	1	40	1	42
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	22	1	23
Galicyskie listy zastawne za 100 złr.	94	30	95	—
Galicyskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	95	30	96	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 14. września.)

Amsterdam 162¹/₂ p. 2. m. Augsburg 117¹/₂ p. uso. Frankfurt 117³/₈ l. 3. m. Genua 136¹/₂ l. 2. m. Hamburg 173¹/₄ l. 2. m. Liworno 115 l. 2. m. Londyn 11.41 l. 3. m. Medyolan — Paryż 139 p. 2. m. Agio dukata ces. 23¹/₂. Napoleondor 9.20. Szufryn, 16.10. Agio srebra 16¹/₂.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. września. Hr. Tarnawski Tadeusz, z Dzikowa. — Hr. Krasieński Piotr, z Rohatyna. — Hr. Tarnawska Anna, z Dzikowa. — PP. Głowacki Antoni, z Bojańca. — Obertyński Leopold i Torosiewicz Michał, z Poltwy. — Parydy Franciszek, z Nowoszyna. — Smarzewski Seweryn, z Falkowic. — Bystranowski Leopold, z Makuniowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. września. PP. Ościelawski Jan, c. k. radzca sądu szlach., do Tarnowa. — Udrycki Józef, do Choronowa. — Sączynski Kajetan, do Horodysławiec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. września:

Pora	Barometr wmierze-wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 3 5	+5,8°	+14,8°	wschodni	pogoda
2god.zr.	28 3 0	+14,5°	+ 4,5°	połud.-zachodni	pochm.
10 g. w.	28 2 0	+8°		—	pogoda

TEATR.

Dziś: komedye niemieckie: „Onkel und Nichte“ i „Die Schwäbin.“

Jutro: operetki polskie: „Kwaker i Tancerka“ i „Antoni i Antosia.“

W Sobotę: na dochód JPanny Köfer opera niem.: „Norma.“

Subskrypcya na Kraków w Redakcyi gazety lwowskiej, ulica niższa Ormieńska Nr. 347.

Główny Redaktor M. Srzeniawa Sartyni.

Z c. k. galic. Drukarni rządowej.